

Šta raditi, a šta ne da bi dobili dobru štampu?

Ne puštati crni tekst iz više boja

Kada je veličina teksta velika i nije neki problem ali ako je tekst sitan svako sitnije ne pasovanje boje pravi tekst mutan i nečitak.

Rešenje je očigledno tj. da taj tekst stavimo iz čiste crne boje.

Ne bušiti podlogu ispod crnog teksta

Ako izbušimo podlogu ispod crnog teksta otežavamo pasovane boja, svako sitnije ne pasovanje rezultiraće "sevanjem" beline (bela boja papira).

Rešenje je u Photoshopu da Text Layer umesto Normal podesimo na Multiply, ali treba paziti da se to odnosi samo na crn tekst (na kombinacijama boja treba crn tekst izdvojiti na zaseban layer).

Moramo voditi računa o rezoluciji fajlova i linijaturi rastera

Neki grafičari koriste rezoluciju 250 dpi dok neki spuštaju rezoluciju i na 225 dpi da bi olakšali dokument i ubrzali rad, mi koristimo rezoluciju od **300 dpi** a samo u slučajevima kad radimo plakate spustimo rezoluciju na 250 dpi. Rezolucija od 300 dpi je poželjna ako je priprema za ofset gde je raster od 60 linija (linijatura rastera je broj linija na jednom dužnom cm što je ekvivalentno rezoluciji od 150 dpi u Quark-u, takođe kad znamo da je 1 inč = 2,54 cm, onda je jasno da je 60 linija/cm isto što i 150 dpi (dot per inch), tj $2,54 \text{ cm} \times 60 \text{ lin/cm} = 150 \text{ dpi}$). Linijatura rastera zavisi i od kvaliteta papira, na ofsetnom papiru koji je dosta porozan pa dosta štampara traži 48 linija/cm, dok za izuzetno kvalitetne poslove je potreban raster od 70 lin/cm (175 dpi).

Ne koristite RGB slike za puštanje na CTP ploču

RGB slike se gledaju na ekranu a da bi ih odštampali moraju se prevesti u CMYK skalu, ako iz nekog razloga morate da radite u RGB modu onda vodite računa da neke boje ne mogu da se odštampaju onako kako izgledaju na ekranu.

Kad pravimo PS fajl a imamo RGB sliku obavezno (važi za Corel) uključiti opciju Use color profile, jer ako to ne uradimo dobićemo separacije kave niste i nećete ikad poželeti.

Mi koristimo CMYK profile Adobe 1998 dok za RGB koristimo Euroscale coated v2.

Ne bojite sitan tekst i linije u "šarene" boje

Bojenjem sitnih elemenata u "šarene" boje otežavamo pasovanje boja u štampi, a svako sitnije ne pasovanje tekst rezultira mutnim i nečitkim. Bojenje tankih linija i sitnog teksta u boje tipa 100c, 100m, je nepotrebno i samo komplikuje štampu zato što čak i ako je idealno odštampano taj tekst odnosno linije izgleda crno, pa zato bolje ih stvarno obojite u crno.

Ne stavljajte sitan tekst u negativ

Ako je sitan tekst beo na "šarenoj" podlozi sa svakim sitnijim ne pasovanjem taj tekst neće biti beo već u onoj boji koja ne pasuje.

Ne rasterizujte sitan tekst

Ako imate sitan tekst gledajte da ga ne ukucavate u Photoshop-u (osim ako puštate na Level 3 osvetljivaču koji podržava vektorski tekst iz Photoshop-a 6.0). Umesto u Photoshop-u sitan tekst ukucajte u nekom programu koji podržava vektore (u Corelu, Quark-u, Illustratoru, FreeHand-u, linije, objekti i tekst kad se povećavaju ne gube na kvalitetu, zato što su opisane prostom matematičkom formulom, zato su takvi fajlovi veoma lagani, dok ako ubacite sliku fajl naglo oteža, razlog za to je ogroman broj pixela koja slika sadrži, kad bi sliku povećali ona bi izgubila na kvalitetu, jer program jedan pixel deli na više delova i tako povećava sliku, ali praktično nema novih pixela tj. novih detalja, osim toga ivica slike je uvek iskrzana a to se vidi kod obliha ivica). Svaki vektor kad uđe u Photoshop se rasterizuje, jedan put rasterizovan fajl se ne može vratiti u vektorski oblik (neko će pomisliti da može pomoću Streamline-a ili sličnih programa, ali to može samo kod prostijih stvari a na kraju krajeva probajte videćete sa kojim uspehom će te izvršiti konvertovanje).

U CorelDRAW-u

1. Ako ste ceo posao odradili u Corel-u, ne plašite se da pustite ps fajl iz njega, jer exportovanje EPS-a iz Corel-a u neki drugi program (npr. Quark) da bi iz njega napravili ps fajl, može da se izkomplikuje, pogotovo ako ste koristili Corelove efekte tipa: Lens, Drop Shadow itd. Takođe su problematične Corelove texture (bitmaps, a pogotovo PS texture-SAVET: kovertujte ih u bitmapu). Većina ovih efekata dobro izlazi iz Corela, zato napravite PS iz Corela.

2. Ako ste ubacivali slike u Corel i tu im menjali veličinu, vodite računa da Corel promenu veličine kompenzuje sa promenom rezolucije (zato Corel u momentu radi povećanje slika, dok bi u Photoshopu na to čekali mnogo duže, jer Photoshop kad menja dimenziju slike rezolucija ostaje ista).

Kad izvršite sva povećavanja i smanjivanja prekontrolišite rezolucije slika, i ako treba doterajte ih na 300 dpi.

3. Ako koristite Bitmap Color Mask za skidanje pozadine vodite računa da slika ne bude suviše komplikovana jer će to otežati fajl, a ako baš preterate Corel neće moći da napravi PS fajl. Imali smo slučaj da je donešen fajl gde je na iskeniranoj strani sa tekstom izbačena bela podloga, bilo je ne moguće napraviti ps fajl (problem smo rešili na mnogo prostiji način, sa alatkom Transparency Tool, koju smo podesili na Uniform, Multiply vrednost 0)

4. U Corelu 10, ako koristite naredbu Lens/invert, da bi napravili negativ, vodite računa jer taj negativ će izaći kao pozitiv, rešenje je da uključite naredbu Frozen.
5. Ako ubacujete JPG fajlove u Corel, primetićete da je slika promenila dimenziju, tako da vi morate da doterate dimeziju i rezoluciju kako želite.
6. U ranijim verzijama Corela prilikom rotiranja objekata koji imaju Corel-ovu bitmapu dešavalo se da se tekstura "zduda", to je ispravljeno u novijim verzijama. Rešenje je da teksturu kovertujemo u bitmapu.
7. Pasere i cajtne obojite u Registration color, na taj način obezbeđujemo da ih Corel sam stavlja u koliko god bilo boja.
8. Ako koristite barkod, nikako ne ubacujte barkod na EDIT/INSERT BAR CODE, zato što se dešava da prilikom rotiranja barkoda, bar kod se "zduda", ispravan način je da odemo na Start/Programs/CorelDraw/ Productivity Tools/Corl BAR CODE Wizard. Pomoću tog programa odaberemo barkod koji ćemo koristiti (EAN 13), ukucamo brojeve i na kraju iskopiramo barkod, zati odemo u Corel i uradimo PASTE, na taj način dobijamo objekat koji neće praviti probleme.
9. Kad ubacujete slike u Corel, i to PSD fajlove obratite pažnju jer prilikom rotiranje takvih fajlova dešava se da slike bude isečena, to se može videti prilikom provere PS fajla u Acobatu, slika je isečena kao da je kontura slike ostala u prvobitnom položaju, a sama slika je izrotirana, pa se vidi samo deo slike, taj problem se rešava na vrlo prost način (na isti način kao i većina problema sa slikama u Corel-u), sliku kovertujemo u bitmapu, ako slika ima providnu pozadinu onda uključujemo Transparent Background, obavezno uključujemo Use Color Profile (ima smisla ako je slika RGB pa je konvertujemo u CMYK), rezolucija treba da bude 300 dpi.
10. U Corelu 10 obavezno pre pravljenja PS fajla grupišite sve, dešava se da Corel red teksta nabaci na drugi red.
11. Kad pravimo PS fajl u Corelu i to pod Windows-om XP, kad puštate na film crno beli fajl, morate uključiti štampu separacija i isključiti sve separacije sem crne i tako napraviti PS fajl, ako isključimo separacije napravićemo ps fajl koji neće proći Distiller.
12. Kad imate dokument sa više strana i neki elementi su van strane Corel ih neće ubaciti u vaš PS fajl, nego morate povećati veličinu strane da bi sve stalo.
13. Da bi doneli fajl na filmovanje morate sav tekst pretvoriti u krive ili poneti fontove. Da bi sav tekst pretvorili u krive prvo sve razgrupišite zatim Edit/Sellect All/Text tada je selektovan sav tekst i onda Arrange/Covert to curves ili skraćeno Ctrl+Q i tad smo sav tekst pretvorili u krive. To možemo proveriti što ćemo otići na File/Document info na delu Text Statistics, tu će pisati There are no text objects ...

Ponekad nije dobro da se slova pretvaraju u krive, kod nekih fontova i to pisnih slova na mestima gde se preklapaju kad se pretvore u krive postaju bela što je baš ružno, takođe slova malo zadebljaju kad se pretvore u krive.

Da bi doneli kompletan posao sa fontovima u studio za filmovanje potrebno je uraditi sledeće File/Prepare for Service Bureau zatim klikatati na Next dugme do kraja, tad je Corel napravio poddirektorijum gde vam se nalazi posao koji se zove isto kao vaš fajl i tu je snimio sve neophodne stvari (vaš fajl, fontove, i informacije o poslu u obliku txt fajlova) tako napravljen direktorijum snimate i donesite u studio.

Ne "BUŠITE" slike prilikom skeniranja - ne "ZAPUŠAVAJTE" crnine

Svaka slika kad se skenira ne sme imati belinu gde nema rastera, vrednosti na belini moraju biti cijan:3% magenta:3% žuta:4%, takođe ne smemo zapušiti crne partije, crnina mora imati vrednosti cijan: 92%, magenta: 87%, žuta:87%, crna: 62%, (izuzetak su stripovi koji moraju imati belinu, ali se oni skeniraju na drugačiji način) . Srednji ton je može imati raspon od 44-54 % idealan srednji ton je C 50% M 50% Y 50% mada možete i imati sivu boju koja "vuče" u neku boju (plavu, crvenu ili žutu) i tada je ta dominantna boja jača od ostalih i do 7-10 %.

Crne fleke

Kad imate veće crne površine u crnu boju dodajte i ostale boje (naravno ako je kolorna štampa) , mi to radimo u odnosu 70%, C 50%, M 50%, Y 50%, K 100%. Ovakva crna boja je zasićena i ima lepu plavu nijansu.

Beli tekst na crnoj podlozi

Beli tekst na crnoj podlozi(u koju smo ubacili boje iz odnosa sa stavke 10) može napraviti problem jer ako nisu dobro upasovane boje javi će se na ivicama teksta boja koja ulazi u belinu slova i čini tekst nečitak.

Rešenje je staviti Outline u čistoj crnoj boji i to da buši ostale boje, na taj način do ivice slova dolazi samo jedna boja i to crna.

Preuzmite fajlove ukoliko sami radite pripremu za štampu

crna - linija do koje se prostire fotografija ili deo dizajna svetlo plava - linija po kojoj se papir seče, crvena - linija do koje idete sa telefonima, naslovima i tekstem uopšte.

Vodite računa o četiri bitne stvari stvari :

1. bitmape moraju biti 300 dpi (manje nije dobro, a više od toga nema efekta, čak šteti jer povećava veličinu fajla)
2. fontove pretvorite u krive. To se radi tako što pritisnete (Ctrl-a pa Ctrl-U i na kraju Ctrl-q).
3. Proveravate da li je sve OK, tako što u meniju odaberete File/ Prepare For Service Bureau.
4. Na ekranu koji dobijete pritisnite Next, i ako posle toga dobijete ček "Generate PDF file, onda je sve ok. Ako Vam da spisak fontova, to znači da su ti fontovi ostali ne-pretvoreni u krive i da neće biti ok.